

Van impactmeten naar impactdenken

Tien jaar geleden is Impact Centre Erasmus opgericht om de brug te slaan tussen wetenschap en praktijk. Onze organisatie richt zich op het ontwikkelen van kennis, strategieën en aanpakken om inzicht te krijgen in de impact die organisaties creëren.

Elke organisatie heeft impact. Deze kan positief en negatief zijn, direct en indirect, bedoeld en onbedoeld. Vrijwel elke organisatie streeft ernaar om een positieve impact te hebben op de maatschappij. Maar hoe weet je nu hoeveel impact je hebt en of die impact positief is. Hoe kun je bovendien positieve impact verder vergroten? Samen met de praktijk werken wij eraan om hier steeds meer en beter grip op te krijgen.

Mijn onderzoek gaat veel verder terug, maar tien jaar geleden werd het tijd voor een expertisecentrum, om met meerdere researchers onderzoek naar en onderwijs over impact uit te kunnen bouwen. Want ambities zijn mooi, maar als deze niet leiden tot de gehoopte positieve impact is het zonde. In de afgelopen tien jaar hebben wij met veel verschillende organisaties mogen werken. Organisaties in het publieke domein, zoals de belastingdienst en verschillende ministeries, en organisaties in het private domein, van beursgenoteerde bedrijven tot vermogensfondsen.

Hoewel alle organisaties anders zijn en andere ambities hebben, andere dingen doen en andere uitdagingen hebben, is hun zoektocht naar het krijgen van grip op hun impact goed vergelijkbaar. Door het samen te werken met veel verschillende organisaties hebben we steeds meer inzicht gekregen in wat werkt, wat niet werkt, voor wie, waarom en in welke situatie.

Het krijgen van grip op je impact is een proces dat niet alleen inzicht geeft in wat je bereikt (of niet bereikt) maar voert je

bovendien naar strategische vragen. Dat levert mooie discussies op, en grote vraagstukken voor het bestuur van organisaties. De vragen die opdoemen zijn: wanneer zijn wij tevreden met onze impact? Welke impact willen we eigenlijk bereiken? Zijn wij in staat om kritisch naar onszelf te kijken? Zijn wij bereid om te stoppen met dingen of dingen anders te gaan doen? Mooie vraagstukken waar keuzes voor nodig zijn. Het vergt niet alleen moed en lef om kritisch naar jezelf te kijken, maar zeker om te durven veranderen. Veranderen, aanpassen, opbouwen en afbouwen is niet altijd makkelijk. Maar als je dat doet op basis van de juiste informatie en vanuit je eigen-zijn, levert dat ook veel moois op.

Reflecterend op de afgelopen tien jaar Impact Centre Erasmus kijk ik positief terug op een aantal ontwikkelingen. Impact ligt nu overal op tafel. We hoeven niet steeds meer uit te leggen waarom impact ertoe doet. Ook niet dat we verder moeten kijken dan 'wat we hebben gedaan'. Het gaat juist om antwoorden op de vraag 'wat hebben we bereikt'?

Impact is een buzz woord geworden en wordt te pas en te onpas gebruikt. Begonnen we in de eerste jaren vooral samenwerken met non-profit organisaties, in de loop van de jaren zijn daar ook for-profit organisaties bijgekomen. De vraagstukken voor stichtingen of bedrijven zijn vrijwel hetzelfde, maar het spelen krachtenveld is wel héél anders.

Een derde hele belangrijke observatie is dat er te veel aandacht is gekomen op het meten van impact. Meten kan inzicht geven, maar dan moeten er wel de juiste zaken worden gemeten. Ook moeten resultaten op de juiste manier in kaart worden gebracht brengen, en op juiste waarde meegewogen worden in de besluitvorming. We moeten dus terug naar de tekentafel. We moeten de focus verschuiven van impactmeten naar impactdenken. ■

KAREN MAAS
ACADEMISCH DIRECTEUR IMPACT CENTRE ERASMUS
HOGLERAAR ACCOUNTING & SUSTAINABILITY